

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobkyně **Mgr. E. B.**, jakožto nástupnické osoby po žadateli O. B., proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR** se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 1/376, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 31.7.2013 sp. zn. SZ/594/2013/9S-MSK, č.j. MPSV-UM/4712/13/9S-MSK, **o nároku na příspěvek na péči,**

t a k t o:

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Rozhodnutím ze dne 31.7.2013 sp. zn. SZ/594/2013/9S-MSK, č.j. MPSV-UM/4712/13/9S-MSK žalované Ministerstvo práce a sociálních věcí zamítlo odvolání žalobkyně a potvrdilo rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě č.j. MPSV-UM/215625/13/AIS-SSL ze dne 5.2.2013, kterým byl Otmaru Borovi přiznán příspěvek na péči ve výši 800,- Kč měsíčně od srpna 2012

s odůvodněním, že splňoval podmínky ust. § 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů a z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřeboval každodenní pomoc nebo dohled ve třech oblastech základních životních potřeb a byl považován za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I.- lehká závislost. Žalovaný své rozhodnutí opřel o posudek posudkové komise MPSV ČR, pracoviště Ostrava ze dne 24.4.2013 a doplňující posudek téže posudkové komise ze dne 4.7.2013, podle něhož u zemřelého žadatele šlo o osobu, která nezvládala celkem čtyři základní životní potřeby a byla osobou závislou ve stupni I.

Žalobkyně proti uvedenému rozhodnutí podala včasnou žalobu, ve které namítala, že:

- posudková lékařka původně při svém posouzení stanovila jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žadatele onkologické onemocnění a ve velmi krátkém časovém období změnila základní diagnózu na arterosklerózu;
- nebyly ověřeny údaje uvedené v sociálním šetření a nesouhlasí s tím, že je pouze v kompetenci posudkových orgánů, jak závěry z tohoto šetření vyhodnotí ve vztahu ke zdravotnímu stavu posuzovaného;
- v odůvodnění napadeného rozhodnutí se uvádí, že byla k dispozici kompletní zdravotní dokumentace, avšak tato dokumentace neobsahuje záznamy o tom, kdy byla odesílána a přijímána, což žalobkyně považuje za porušení zákona č. 372/2011 Sb., etického kodexu a disciplinárního řádu ČLK;
- ve zdravotnické dokumentaci žadatele chybí záznamy zhruba za tři roky;
- ze zdravotních záznamů je zcela zjevné, že žadatel měl původně stanovenou jak chemoterapii, tak radioterapii, avšak s ohledem na špatný zdravotní stav a mnohé další choroby bylo přistoupeno pouze k paliativní léčbě radioterapií;
- u žadatele nebyla provedena pitva, nelze proto zcela jistě a přesně určit příčinu úmrtí a příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu;
- napadá stanovisko, že „ischemická choroba srdeční sama o sobě nezakládá nárok na závislost a požadovala hodnocení v souvislosti s mnohačetnými komenditami“;
- napadá hodnocení, že žadatel ušel 200 metrů a že chůzí po schodech uměl s oporou, neboť jak praktická lékařka tak i odborní lékaři mohou potvrdit, že žadatel po dobu minimálně roku byl vždy dopravován sanitou, popř. taxi nebo autem za doprovodu další osoby;
- nesouhlasí s odůvodněním v tom, že byla žadateli doporučena snaha o zachování mobility a nutnost cvičení, neboť toho při všech chorobách nebyl ani schopen;
- nesouhlasí s odůvodněním, že horní končetiny byly bez funkčního postižení;
- sluch žadatele se postupně zhoršoval a má vliv na chování, komunikaci a orientaci;
- postup posudkových lékařů při zhodnocení zdravotního stavu žadatele, kdy nebyly ověřeny všechny skutečnosti a na jednání nebyl nikdo přizván. Žalobkyně napadá stanovisko, že je pouze v kompetenci posudkových orgánů, jak závěry ze sociálního šetření vyhodnotí ve vztahu ke zdravotnímu stavu posuzovaného a že posudkový lékař učinil závěr, aniž by podrobněji zkoumal zdravotní stav žadatele;

- napadá informaci uvedenou v odůvodnění, že u žadatele se jedná o jednorázové použití invalidního vozíku a že se žadatel procházel se psem, kdy ve zprávách není specifikováno, jakou vzdálenost ušel ani není zmíněno, zda byl s další osobou.

Další námitky žalobkyně uvedené v žalobě se týkaly jejího nesouhlasu s přístupem a jednáním praktické lékařky žadatele, lhůty k vypsání posudku MUDr. H. T. a neřešení námitek a stížností správními úřady, VZP Ostrava, OSSZ Karviná a Ostrava a ČSSZ Praha. Žalobkyně se proto domáhala zrušení napadeného rozhodnutí.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 31.7.2013 sp. zn. SZ/594/2013/9S-MSK, č.j. MPSV-UM/4712/13/9S-MSK, obsahem připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího, správním spisem Úřadu práce České republiky-krajské pobočky v Ostravě sp. zn. SZ/312990/2012/AIS-SSL a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Napadené rozhodnutí přezkoumal krajský soud v mezích žalobních bodů k datu vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního, dále jen s.ř.s.).

Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného správního spisu správního orgánu I. stupně, jakož i ze správního spisu žalovaného, vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že O. B. uplatnil žádost o příspěvek na péči dne 31.8.2012. Správní spis správního orgánu I. stupně obsahuje záznam ze sociálního šetření konaného dne 19.10.2012. S ohledem na to, že žadatel dne 16.9.2012 zemřel, bylo toto sociální šetření provedeno tzv. z doslechu, kdy bylo hovořeno s žalobkyní. Žalobkyně při tomto šetření popsala zdravotní problémy žadatele a jeho opakované hospitalizace a sdělila, že po návratu z poslední hospitalizace od 24.7. do 23.8.2012 byl žalobce dezorientovaný, vznětlivý, výbušný, nepoznával osoby. Žalobce byl mobilní pomocí dvou francouzských berlí, chodil po bytě, často padal, pustil vodu a nechal jí téct, zapnul plyn, zašel na WC, ale vyprazdňování bylo po celé místnosti, nepamatoval si, kdy se kdo narodil a nebyl schopen říct souvislou větu. Potřeboval pomoc s péčí o vlasy, nehty, holení, při koupání, v koupelně měl k dispozici madlo, potreboval pomoc s oblékáním, s provedením jednoduchého ošetření a s dodržováním léčebného režimu. Chůzi po schodech nahoru a dolů provedl s pomocí jedné osoby. Součástí správního spisu je dále posudek o zdravotním stavu žadatele OSSZ v Karviné ze dne 4.1.2013, podle něhož u žadatele šlo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou bylo onkologické onemocnění. Posudek obsahuje seznam lékařské dokumentace, na jejímž základě byl podán, včetně výsledku sociálního šetření ze dne 19.10.2012. Podle tohoto posudku žadatel potreboval z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc při základních životních potřebách stravování, péče o zdraví a péče o domácnost. Podstatné zhoršení, ke kterému došlo krátce před exitem, není možno považovat za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Z obsahu správního spisu je dále zjištělné, že žalobkyně proti tomuto posudku podala námitky, k nimž se posudková lékařka OSSZ v Karviné vyjádřila dne

17.1.2013. V tomto doplnění se uvádí, že byla chybně uvedena hlavní diagnóza a příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, kterou není onkologické onemocnění žadatele, ale dg. I. 70. Z lékařské dokumentace je v posudku doplněna informace z hospitalizace na interním oddělení v 2/2012 – „po procházce se psem doma v klidu náhle bolesti na hrudi, hospitalizace 15 dnů – hodnoceno při propouštění jako syndrom AP“. Posudková lékařka setrvala na svém posouzení ze dne 4.1.2013. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně byl na základě žádosti žadatele O. B. přiznán žalobkyni příspěvek na péči 800,- Kč od srpna 2012. Správní spis obsahuje dále odvolání žalobkyně proti tomuto rozhodnutí ze dne 28.2.2013, o kterém rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím.

Součástí správního spisu žalovaného je posudek posudkové komise MPSV ČR ze dne 24.4.2013. Posudek obsahuje seznam lékařské dokumentace žadatele, ze které bylo při jeho vypracování vycházeno, včetně posudkového spisu OSSZ v Karviné, zdravotní dokumentace praktické ošetřující lékařky MUDr. H. T. a sociálního šetření ze dne 19.10.2012 a dalších doložených dokumentů. Obsahem posudku je diagnostický souhrn onemocnění žadatele. Posudek se zabývá otázkou hlavní diagnózy, která byla rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce pro účely posouzení nároku příspěvku na péči. Podle posudkové komise je třeba odlišit příčinu úmrtí v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a příčinu ovlivňující stupeň závislosti. Zdravotní stav žadatele byl dlouhodobě nepříznivý a onemocněním završujícím a podmiňujícím přiznání příspěvku na péči bylo zřejmě onemocnění onkologické v soustavné léčbě a s následnými komplikacemi, jak interními tak nutričními. Toto onkologické onemocnění v časovém trvání kolem půl roku je možno považovat za završující dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s negativními funkčními sekundárními následky, jako je únava, porucha nutrice, slabost a event. interní vedlejší komplikace. Je nepravděpodobné, že jen při základních interních chorobách, včetně ischemické choroby srdeční by měl funkční zdravotní stav žadatele takový vývoj i s dopadem na základní životní potřeby v rámci hodnocení „závislosti“. Je však jisté, že onkologické onemocnění určitě soběstačnost zhoršilo a završilo. V období od 1.8.2012 do data úmrtí 16.9.2012 však ze zdravotních důvodů nelze prokázat nevladatelnost dalších neuznaných životních potřeb. Posudek se dále zabývá problémem orientace, komunikace, které byly zachovány. Konstatuje, že u žadatele nebyla ztráta mobility a vysvětluje, proč není zdůvodnitelná nevladatelnost hygieny, oblékání a obouvání. Na rozdíl od posudku lékaře OSSZ v Karviné hodnotila posudková komise ještě jako nevladatelnou základní životní potřebu osobní aktivity vzhledem k únavě a slabosti, zejména v návaznosti na onkologické onemocnění a léčbu v posledním půl roce. Posudková komise uzavřela, že žadatel nezvládal čtyři základní životní potřeby, a to stravování, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. U žadatele šlo o osobu starší 18-ti let věku, která byla v požadovaném období závislá na péči jiné fyzické osoby v I. stupni závislosti, tj. lehkém stupni, kdy žadatel nezvládal celkem čtyři shora uvedené základní životní potřeby. Na tomto závěru setrvala posudková komise MPSV ČR i v doplňujícím posudku ze dne 4.7.2013.

Podle ust. § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění zákona č. 366/2011 Sb. (po 31.12.2011) *osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve*

a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,

b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,
c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,
d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,
a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění k 1.1.2012 při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) mobilita,
- b) orientace,
- c) komunikace,
- d) stravování,
- e) oblékání a obouvání,
- f) tělesná hygiena,
- g) výkon fyziologické potřeby,
- h) péče o zdraví,
- i) osobní aktivity,
- j) péče o domácnost.

Podle § 9 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb. při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Podle ust. 9 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb. pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

Podle přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., která blíže vymezuje posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby:

a) Mobilita:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.

b) Orientace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat.

c) Komunikace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna porozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

d) Stravování:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.

e) Oblékání a obouvání:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

f) Tělesná hygiena:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holiť se.

g) Výkon fyziologické potřeby:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

h) Péče o zdraví:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.

i) Osobní aktivity:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vstupovat do vztahů s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

j) Péče o domácnost:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, obsluhovat topení a udržovat pořádek.

Ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalovaného, tj. 31.7.2013 měl žalovaný posudkem posudkové komise MPSV ČR najisto postaveno, že u žadatele O. B. šlo k datu úmrtí 16.9.2012 (a to i k datu 1.8.2012) o osobu starší 18-ti let věku, která se podle ust. § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb., považovala za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I., tj. lehká závislost. Krajský soud dospěl k závěru, že posudek PK MPSV ČR je úplný a přesvědčivý. Podle názoru soudu tento posudek dává dostačující a vyčerpávající odpověď na otázku rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ve vztahu k posouzení zvládání základních životních potřeb.

K jednotlivým žalobním námitkám uvádí krajský soud následující:

- je pravdou, že posudková lékařka OSSZ v Karviné uvedla chybně diagnózu v původním posudku, což ovšem nemá vliv na samotné posouzení stupně závislosti zemřelého žadatele;
- je nedůvodná námitka, že nebyla ověřeny údaje uvedené v zápisu o provedeném sociálním šetření, neboť tuto povinnost žádný právní předpis neukládá. Poznatky ze sociálního šetření a z něho pořízený záznam jsou jedním z důkazů pro posouzení stupně závislosti a jedním z podkladů, na základě kterých podávají posudky posudkové orgány, tj. posudkový lékař, příp. posudkové komise;
- jako irelevantní považuje krajský soud žalobní námitku, že zdravotní dokumentace žadatele neobsahuje záznamy o tom, kdy byla odesílána a přijímána, neboť pro posouzení zdravotního stavu a zvládání základních životních potřeb žadatele je rozhodující obsah této zdravotní dokumentace. Pokud má žalobkyně za to, že v této souvislosti došlo k porušení zákonných předpisů, etického kodexu a disciplinárního řádu ČLK, tuto skutečnost není krajský soud v tomto řízení příslušný řešit;
- k námitce chybějící zdravotní dokumentace je nutno uvést, že žalobkyně v průběhu tohoto přezkumného soudního řízení žádnou konkrétní dokumentaci, která by nebyla předmětem posouzení posudkovými orgány, nedoložila. V rámci proběhlého správního řízení je pak nutno poukázat na ust. § 21 odst. 1 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb., v platném znění, které stanoví povinnost osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na příspěvek na péči a jeho výši, tedy předložit veškerou mimo jiné i zdravotní dokumentaci, kterou má k dispozici. Totéž se týká žalobní námitky, že pokud nebyla provedena pitva, nelze zcela jistě a přesně určit příčinu úmrtí a příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žadatele;
- poukazovala-li žalobkyně na průběh léčby zemřelého žadatele, k této otázce rovněž není krajský soud příslušný se vyjádřit. Žalobkyně v této souvislosti ani neuvádí konkrétní dopad na posouzení stupně závislosti žadatele;
- pokud jde o námitky týkající se hodnocení chůze žadatele, jeho zvládání základní životní potřeby mobility (nesouhlas žalobkyně s odůvodněním týkajícím se doporučené snahy o zachování mobility a nutnosti cvičení, konstatace, že horní končetiny bez funkčního postižení, potíže se sluchem) odkazuje krajský soud na závěry posudku posudkové komise MPSV ČR, který na tyto námitky dává přesvědčivou odpověď;
- k žalobním námitkám spočívajícím v postupu posudkových orgánů při podání jednotlivých posudků (že nebyly ověřeny všechny skutečnosti, resp. že k jednání těchto posudkových orgánů nebyl nikdo přizván) krajský soud uvádí, že z jednotlivých posudků je zjištělné, z jaké podkladové zdravotní dokumentace vycházely, tedy z dostupné zdravotní dokumentace, z výsledku sociálního šetření a posudkového spisu žadatele. Z ust. § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění nevyplývá povinnost posudkových orgánů provádět vlastní vyšetření posuzovaného ani předvolávat k jednání jiné osoby;
- žalobní námitky týkající se sporu s praktickou lékařkou, nespokojenosti s jejím přístupem a postupem a jednáním LPS OSSZ Karviná, napadání lhůty vypsání posudku MUDr. H. T. a neřešení námitek a stížností správními úřady rovněž nebyl v tomto řízení krajský soud věcně příslušný řešit.

Krajský soud po zhodnocení provedených důkazů dospěl k závěru, že žaloba není důvodná a proto ji dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řádu správního (dále jen s. ř. s.), zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, když žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení dle ust. § 60 odst. 2 s.ř.s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí je možno podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, do dvou týdnů po jeho doručení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 2. dubna 2015

JUDr. Petr Indráček
samosoudce